Ч. 198 (14.447). Львів, пятниця 4. вересня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504·060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

В СССР кипить.

На Україні зростають заворушення.

Хоч совітський уряд заперечує більшість вісток про заворушення на Україні та масові арешти, французькі, німецькі та англійські часописи подають сензаційні інформації про ці заворушення. На підставі цих вісток положен**ня на совітській Україні не тільки не покращало, але навпаки сильно погіршилося.** В багатьох місцевостях колхозники виступають проти своєї колхозної влади та проти ріжних „заготовок“. **Військо дістало приказ при найменшім спротиві стріляти.** Рівночасно надходять звідомлення про заворушення в **Карелії, Кавказі, на Кубані і в Сибірі.** Совітська влада затривожена заворушеннями вислала **на Кубань Будьонного.**

АРЕШТИ, АРЕШТИ...

В Карелії арештували предсідника карельського ЦІК-а Антонова. **В Києві арештували галичанина Порайка, заступника українського Совнаркому.** Арештують теж цілі сотні колхозників, яких винують у недостаточній обовязковості. В Ленінграді арештували **25 чільних партійців** із НКОД. В Москві арештували багато **приятелів Н. Крупської,** жінки Леніна, яка, як подають вістки, попала в гострий конфлікт зі Сталіном. Проти Крупської шукають доказів, щоб її теж увязнити.

„ТРОЦЬКІСТИ“ В ОДЕСІ І ХАРКОВІ.

ВУ. В ріжних фабричних фірмах Одеси відбулися сходини виборців, які рішили відкликати в міського совіту делегатів, яким закинули „дволичність і троцьківські ухили“. Президія міського совіту виключила зпоміж себе директора фабрики консерв ім. Ворошилова, Носакіна. Йому закинули, що він скривав „троцькістів“ Полуектова, Брайтмана і Крайнього.

Харківські „Вісти“ пишуть про відкриття „троцькістів“ у Харкові. Найбільше „занечищений“ був виділ комунальної господарки, де працював як директор готелевого тресту Багінський. Його відкрили ще в 1935 р., але відтак завдяки протекції приняли його знову. Здемаскували ще Гуревича, Вараша, Гнойового, Гапоненка, Варшавського та інших. „Вісті“ закидують президії харківській та одеській недостачу чуйности.

СОВІТСЬКІ КОМІСАРІ В НЕЛАСЦІ.

БЕРЛІН, П. А. Т. Німецьке інформаційне бюро подає, **що першого заступника народнього комісаря хліборобства Муралова відкликали з його становища.** Є ще теж непотверджені вістки про димісію управителя банку довгоречинцевих кредитів, **Туманова.**

Катастрофальні жнива в СССР.

МОСКВА, 3. 9. ПАТ. В західнім Сибірі стоїть **ще 80 проц. збіжжа на пні.** Плян збору збіжжа виконують денно ледви на 1 проц. Колхози оправдуються непогодою, але „Ізвестія“ пишуть, що навіть підчас погоди не відбувалися ділкні жнива. **Осінні засіви є дуже марні, бо нема насіння. Жито лежить у покосах і кільчиться.** В сталінськім районі доставили до державних магазинів всього **55 тон збіжжа, замісць передбачуваних 12.000 тон.**

І В КРАСНОЯРСЬКУ НЕ ЛІПШЕ.

МОСКВА, 3. 9. ПАТ. З Красноярська повідомляють, що до 25-го серпня скосили ледви 12 відсотків засівів. Минулого року в тій самій порі скосили у пятеро більше. Жнива у Красноярськім краю відбуваються у зовсім примітивний спосіб при помочі серпа й коси. Хліборобські машини стоять безчинно.

—o—

Безпосереднє получення

між СССР і Чехословаччиною.

МОСКВА, 3. 9. ПАТ. Від 2. ц. м. відбувається регулярна комунікація між СССР і Чехословаччиною. Траса лету 2.400 км. веде через **Румунію.** Літаки причалюватимуть в **Києві, Ясах, Клюжі й Ужгороді.** Цю нову летунську лінію обслуговують сильні 5, 9 і 14 особові літаки чеські і совітські. Літаки летітимуть двічі в тижні.

Малчать...!

ЛЬОНДОН, 3. 9. ПАТ. Шеф торговельної місії Озерський приїхав до Льондону кораблем із Кале. Озерський **відмовився** подати журналістам якінебудь інформацій.

СТАЛІН ЗДОРОВИЙ?

ПАРИЖ, 3. 9. ПАТ. Авас інформує з Москви, що совітський уряд заперечує вістки поширені заграницею про здогадну недугу Сталіна.

Оборонці миру на першім місці у зброєннях.

ЛІЛЬ, 3. 9. ПАТ. „Ля Кроа ді Норд“ містить цікаву статтю про совітські зброєння. Пише він, що російська молодь відбуває військові вправи вже від 16-го року життя, а в буджеті вставили суму 14 міліярдів рублів виключно на воєнні цілі, значить більше, як цілий буджет Франції. Розбудували теж морську фльоту, перевели укріплювання островів і т. д. „Ля Кроа“ пише, що Совіти є саме цею державою, що в воєнних перегонах займає перше місце.

Переговори між червоними і націоналістами.

ЛЬОНДОН, 3. 9. ПАТ. Агенція Райтера повідомляє зі Сан Жан де Ліо, що між Мадридом і Бургосом є безпосередній звязок, що його удержують амбасадори акредитовані в Еспанії.

НАЦІОНАЛІСТИ ПІД МАЛЯҐОЮ.

РАБАТ, 3. 9. ПАТ. Повстанці є вже всього 5 км. від Маляги. Літаки збомбардували місто і ушкодили летунський майдан. В Астурії, по здобутті Салес Тінеї і Трубії повстанці наблизилися 30 км. до Овіеда.

Новий наступ

на кишені українських селян.

Примусове обезпечення рухомостей від вогню.

Довідуємося, що в деяких повітах краю (Яворів, Дрогобич, Снятин) йде саме скріплена акція ПЗУВ. а навіть повітових виділів за введенням примусового обезпечення рухомого майна від вогню. Тому, що ця справа незвичайно важна не тільки для кожного господаря зокрема, але також для цілого українського господарського життя, хочемо ближче познайомити з нею наших читачів, у першу чергу всіх українських громадських і волосних радних та членів повітових рад.

На основі обовязуючого закону про примус від вогню і про Повшехний Заклад Обезпечень Взаїмних (ПЗУВ) повітові соймики, чи повітові ради мають право ухвалити для свого повіту введення в рільничих господарствах обезпечення від вогню в ПЗУВ рухомого майна, а саме землеробів і живого та мертвого інвентаря. В тій цілі мають предкладати свої рішення поодинокі громадські і волосні ради даного повіту, на основі яких повітові ради вирішать, чи введуть примус обезпечити рухомости від вогню, чи ні.

Мусимо зазначити, що обезпечення рухомого майна в засаді дуже потрібне й корисне і побажатиб тільки, щоб і український господар, ідучи за добрим прикладом західно-европейських рільників, старався забезпечити свій дорібок перед нещастям вогню та не наражувати себе й своєї рідні на непотрібні втрати чи навіть нужду.

Однак треба тямити, що *обезпечення* взагалі та зокрема *обезпечення* рухомостей є тільки тоді корисні й доцільні, коли ці обезпечення є *добровільні*, а не примусові. При істнуванні примусу обезпечення власник, як це передбачує вище означений закон, не має ніякого впливу на оцінку свого майна. Це майно оцінюють не основі того, скільки він має поля і яка вартість того поля, на одну загальну суму, не дивлячись на вартість поодиноких предметів та не зважаючи на те, чи даний господар таке майно має чи ні, та чи бажав би його обезпечувати чи ні. Розуміється, що й складку за обезпечення оплачує власник без огляду на те, чи дані рухомости він має чи ні. ПЗУВ не заключає окремої умови з кожним власником, тільки з Повітовим Виділом також на одну загальну суму, а опісля вимірює складки і має право стягати їх навіть в дорозі екзекуції, так як податки. *Відомо*, що ПЗУВ стягає звичайно від членів кари за проволоку, дочислює до складок кари за упімнення та нараховує ще й інші додатки. Отже й захвалювання ПЗУВ „низькою“ складкою при примусових обезпеченнях рухомостей в сумі 5 до 6 зол. від 1.000 золотих обезпеченевої вартости не можна зовсім зехоплювати ся тимбільше, коли візьмемо під увагу шаблонове оцінювання рухомостей, їх евентуальну направу замісць відшкодування, або відшкодування в натурі, а що найважніше постійну оплату складок всіми господарями без огляду на те, чи вони дані рухомости мають чи ні. Ця позірно низька складка буде на ділі навіть далеко вища від складок приватних товариств при індивідуальних обезпеченнях. Зате ПЗУВ не мусить виплачувати відшкодування в грошах, а може повести тільки направу знищених вогнем предметів, або дати рільникові інші рухомости, а коли таке виплачує відшкодування в грошах, то має право платити не

відшкодування в ратах і то впродовж аж двох літ від дня пожежі. Не можна забувати, що всякі мо- рально і матеріяльно підупалі одиниці викори- стовують звичайно обезпечення, щоб здобути по- трібну їм готівку, підпалюючи свої будинки чи рухомости, чим наражують своїх сусідів і спів- громадян нераз на величезні матеріяльні шкоди; нагоду до цього дає саме примусове обезпечення, через брак всякої можливости перевести відпо- відну перевірку при приниманні обезпечення. І- накше при добровільнім обезпеченні, де можна докладно перевірити матеріяльні обставини обез- печуючого та його моральну вартість і на випадок якогонебудь сумніву — не прийняти обезпечення. Знаємо, що спроби завести примус обезпечення рухомостей від вогню були вже давніше, однак во- ни не вдалися. В 1930. р. на основі рішення тим- часового повітового виділу в Богородчанах заве- дено примус на обезпечення рухомого майна в бо- богородчанському повіті, однак громадянство по- віту поставилося до цієї справи крайньо непри- хильно, і то головно з господарських мотивів, так, що по одному році цей примус скасували. Були також намагання ПЗУВ ввести примусове обез- печення від граду, однак Рільнича Палата у Львові відкинула одноголосно предложений про- ект ПЗУВ в цій справі як недоцільний, ба навіть шкідливий.

Як бачимо, введення примусу обезпечати ру- хоме майно від вогню булоб тільки новим тягарем для зубожілих українських господарів, а ніякої користи їм не принеслоб. До того український селянин мусів би обезпечувати примусово своє майно в неукраїнськім товаристві, а одиноке українське обезпеченеве Товариство „Дністер", що займається тепер головно обезпеченням *рухо- мого майна*, втратилоб право провадити цей від- від обезпечень у цілому даному повіті. Булоб це знову черговим важким ударом у зорганізоване українське господарське життя.

Отже маючи на увазі, що введення примусо- вого обезпечення рухомого майна не вийшлоб зовсім на користь українським господарям, а нав- таки, булоб тільки новим тягарем для села, як також, що це булоб навіть шкідливе для цілого народнього господарства, українські ради гро- мадських і волосних рад мусять ужити всіх зу- силь, щоб не допустити до переведення ухвал про примус обезпечення рухомостей в громадах і у волостях. Якщо громадські й волосні ради вирі- шать, що вважають примусове обезпечування ру- хомого майна зовсім непотрібним і недоцільним, Повітові Ради не зможуть ухвалити цей примус для цілого повіту і тим самим українські господа- рі не матимуть нових непотрібних тягарів та за- безпечуватимуть своє майно по своїй власній волі й у свому товаристві.

Ми глибоко пересвідчені, що українські рад- ні в усіх повітах, свідомі свого завдання боронити прав і майна своїх співгромадян і цим разом да- дуть доказ громадської зрілости та приймуть у цій справі такі постанови, які не вийдуть на шко- ду ні для поодиноких господарів, ні для цілого українського економічного життя.

Як це було в Настасові?

Про події, що були в Настасові, тернопіль- ського повіту, знають читачі з вчорашнього „Ді- ла". Події описано там загально, а сьогодні, на основі автопсії і оповідання наочних свідків, опи- шу їх точно, здержуючись покищо з політичним насвітленням тих сумних подій.

В Настасові від довшого часу була найсиль- ніша на Поділлі комуністична ячейка. На загал Поділля, як цілість, було і є вільне від якихне- будь впливів комуни. Деякий виїмок творили по- віти Тернопіль й Збараж, що були від десяток літ під впливом радикалів (хлопів-аристократів у противенстві до бідноти з Покуття). Звідси перед війною вийшли послами до галицького сойму по- війні: найбільший тоді богач на Поділлі Остапчук (батько), опісля Андрій Шміґельський (повіт Збараж) і Павло Думка (повіт Тернопіль) та жи- ючий на Закарпатті колишній посол до австрій- ського парляменту Яцко Остапчук (повіти: Тер- нопіль-Збараж). Подільський радикалізм, що з марксизмом не мав й не має нічого спільного, увійшов там у моду. Не диво, що у тернопільської гімназійної молоді, передовсім у синів тернопіль- ських т. зв. кавунів, належало до „бон-тону" при- числяти себе до радикальної партії. Звідси й вийшло, що велика скількість тернопільської ін- теліґенції, людей на видніших суспільних й гро- мадянських становищах, матеріяльно наплінне ситуованих з фактичним старо-дрібно-міща- ським світоглядом, творять основні кадри теpe- рішньої УСРП, офіціяльного члена другого соція- лістичного інтернаціоналу.

Під впливом тернопільського радикалізму — сьогодні соціялістично-радикального — центру жила політично ціла низка сіл Тернопільщини й Збаражчини, у першу чергу великі подільські се- ла тернопільського повіту — Настасів, Купчинці і Деннсів. Там теж — зокрема в Настасові по- стали перші комуністичні ячейки, що за ними дали в Настасові наглядний вислів своєї „праці".

Вчора в „Ділі" згадано, що велике, около че- тиротисячне село Настасів, заселене у близько третій частині поляками (місцевими римо-като- ликами і кольоністами), було головним осеред- ком комуністичної аґітації на північному Поді- лі. Першим орґанізатором й авторитетом був за- можний „американ" Іван Бичек, що скупчив біля себе сільське ґільтайство. З роду авантюрник (пе- ред війною як парубок орґанізатор всяких бучі і бійок в селі), малоінтеліґентний, але амбітний, хотів відограти провідну ролю в селі. В Америці наслухався дещо про комуну й „націоналізацію" Наддніпрянщини, по повороті до Настасова за- місць пристати до національних орґанізацій і у них працювати, став політичним авантюрником. До можних цього світа був завжди дуже льояль- ний, промовляв навіть на польських походах та добився врешті до цього, що став солтисом в громаді. Те покровителі побачили вскорі, що з Бичеком їм не подорозі й зліквідували його як солтиса. Тоді Іван Бичек оперся знова на сіль- ській голоті, що була під впливом комунарів (жидів з Тернополя) та став її дійсним керманн- чем. За сумні події в Настасові з дня 30. серпня ц. р. місцева громадянська опінія без виїмку ви- нує Івана Бичека, як їх морального автора.

Провідником комунарів не зовні в Настасові був двацятьлітній парубок Михайло Ракочий. Від нього й зачалося.

В неділю, 30. серпня ц. р. було посвячення читальняної домівки у сусідному селі Чорториї. Вибрався туди Михайло Ракочий. Не вдіяв там нічого і свято відбулося без перешкод. У повороті домів напали на нього парубки з Луки Великої, що мали з ним порахунки на особистому тлі (за дівчину) і поранили його ножами. Раненого при- везено фірою до Настасова. Вечір зійшлася у нього понад сотня його політичних приятелів парубків (комунарів) й рішено там віддати кров за кров. Кажуть, що й Іван Бичек мачав у цьому свої пальці. Виявить це врешті судове слід- ство.

Цьогож дня мала бути аматорська вистава у місцевій читальні „Просвіти". Туди около 8. год. вечором напала гурма (около 150 людей, узброєних у палки, а навіть у пальну зброю — обрізи й револьвери), — на домівку читальні. Відбува- лася саме характеризація аматорів. На крик на- падаючих вийшов 18 літній парубок Михайло За- вуляк і він перший упав непритомний після уда- рів й колення ножами. Вчинився перед домів- кою читальні ще більший крик. Тоді вийшли з домівки читальні її голова Семко Кураш і член виділу покійний нині Михайло Лапчак, син Іва- на. На них моментально кинулися нападаючі ко- мунарі з ножами і палками, при чому упало й кілька стрілів. За хвилину оба лежали непритом- ні на землі. Зібрані на представленні розбіглися у паніці. Комунарі здемолювали домівку читальні „Просвіти" й вибили всі шиби. Ранених занесено невдовзі до їх домів. Михайло Лапчак був най- тяжче ранений й до нього до хати прикликано негайно місцевого лікаря д-ра Загробельного.

В часі, коли д-р Загробельний давав першу лікарську поміч непритомному, напали комуна- рі на домівку Мих. Лапчака, віддали кілька стрі- лів, вибили всі вікна, а навіть засипали кермицю. До кімнати, де був тяжко ранений, стали кидати каміння, від яких погасла лямпа. Присутні уті- кли, а д-р Загробельний засвітив електричну лі- тарку й тоді нападаючі, виламавши його буржуєм, загрозили йому смертю, якщо буде ратувати Лапчака.

Комітерн трясе Францією.

Комуністи намагаються захопити владу у Франції. Французький уряд людового фронту пома- гає еспанським комуністам. Несамовитий плян перекинути війну з Еспанії на полудневу Францію

Французькі праві часописи проголошують в останніх днях правдиві ревеляції про пляни, ін- триги та працю московського Комінтерну в Ес- панії та Франції. Ці ревеляції вияснюють, чому Ірун і Сен Себастіян ще досі не піддалися, хоч вони зовсім відрізані від контакту з мадрид- урядом. А саме „невтральна" Франція, яка пер- ша виступила з відомою пропозицією невтраль- ности великодержав доставляє лівому урядові в Ірунї і Сен Себастіян харчі, зброю та муніцію, через свою границю. Рівночасно французькою територією йдуть транспорти червоних із Бар- сельони до Іруну. Між Барсельоною і малим клаптем червоного фронту над біскайським за- ливом є **правильна комунікація через францусь- ку територію.** Навіть командантом червоних в Ірунї є французький сотник Жак Менаш. Уночі з 26. на 27. серпня привезли до Іруну батерію франц. гармат калібру 75 мм. і дві протилетун- ські гармати. Ціла угода про невтральність є **без- вартісним клаптиком паперу.**

Хоч французький людовий фронт (читай: а- генти комінтерну) помагає своїм червоним по- братимам в Еспанії всеж французькі та еспан- ські комуністи числяться з тим, що націоналіс- тичні війська переможуть і тоді треба буде тіка- ти або **перекинути війну на територію полудне- вої Франції** і таким чином рятувати свою шкіру.

У позавчораш. числі подали ми ревеляції ві- домого французького вченого п. Барду про на- маганий комуністичний переворот у Франції. Те- пер подають париські часописи дальші ревеля- ції на цю тему.

Ґенеральним штабом комуністичних верхово- дів є „Комітет акції та організації революції". (прибудівка Мопр'у). Цей комітет має органіа- ційні відділи у цілій Франції. Головну акцію спрямовують на полудне. Організатори творять моряцькі совіти, які мають протиставитися кож- ній комунікації з пристанями націоналістів і ор- ґанізувати пристаневі та вантажні страйки. На- глядним доказом їх діяльности були події в Бор- до, де робітники не допустили до відїзду кора- бля „Бель Іль", який мав везти вантаж з муніці- єю для повстанців. Виявилось, що були там ди- тячі забавки. Зате всі кораблі, що довозять зброю червоним, користуються ріжними удогід- неннями.

Істнують теж у Франції при комуністичних ячейках у Марсель, Бордо й Байонні **бранкові у- ряди,** які збирають охотників-моряків до черво- ної еспанської фльоти. Виїхало вже 600 людей. Між Барсельоною і Валенсією їздять постійно комуністичні комісарі Штайн, Маркус і Капіос. З Марсель вислано вже крім моряків 300 механі- ків французького морського синдикату, який, як відомо, опанували комуністи.

У Парижі урядує окрема комісія, яка навяза- ла звязок із „Федерацією французьких старшин резерви". Підстаршини, що належать до комуніс- тичної партії дістають 10.000 франків премії та запоруку ранги сотника. Як подає „Матен" пов- станці знайшли в кишені убитого червоного старшини, француза, **мобілізаційний наказ в- ськової комісії французького людового фронту.**

Одначе найцікавіші ревеляції торкаються пляну перенести війну з Еспанії на полудневу Францію. Якщо червоні мусітимуть утікати з Мадриду, тоді **совіти полудневої Франції прого- лосять червону мобілізацію** на цілій територі полудневої Франції. Проектують теж створити **еспансько-французьку комуністичну армію.** Щоб уряд не мав ніякої змоги протиставитися усім завіханням комуністів, проектують вони ґене- ральні страйки і повстання в цілій полудневій Франції. Границі між Еспанією і Францією не буде! Будують теж окремі радіостанції, організу- ють залізничників емеритів і т. д. Комісарі, що кермують цілою акцією дістали вже **500 тис. франків зачету.**

Французька комуністична партія стоїть під безпосередніми впливами московського Комін- терну і не може без його відома скликувати кон- ґресів. Всі рішення мусить затвердити Комін- терн, який теж має право іменувати нову управ- ву партії. Рішення Комінтерну є рівнозначні з на- казом.

Всі подані за французькими часописами ре- веляції доказують, що Комінтерн змагає зовсім просто до того, щоб проголосити владу совітів у Франції.

Зробивши своє й певні, що Лапчак сконає, чи вже сконав, відступили від хати Лапчака й поділившися на дві групи, пішли громити усіх видніших наших громадян-селян, що чимнебудь були вязані з місцевими українськими установами. Минули греко-кат. і римо-кат. парохів, школу й оминали всіх латинників і жидів. В селі зі страху все завмерло й ніхто й не думав ставити опір.

Розпочався дійсний погром в селі, якого галицьке село досі не знало. Банда з 60—80 узброєної голоти, віддавши часто для пострaху кілька стрілів з обрізків чи револьверів, (громили дві відділні групи), вибивали вікна, а часто ще вдирали до хати й демолювали внутрішню хатню обстанову і образи святих. Здемолювали 32 доміб. До найбільше пошкодованих належать: Гринько Куріца, син Дмитра (у нього в хаті знищено все, розбито навіть піч, а комісія під проводом старости оцінила шкоду на 700 зол.), пок. Михайло Лапчак, його брат Степан Лапчак, Степан Зальопаний (у нього знищено в городі ще й пасіку — 15 пнів зовсім, решту пнів повивертали й ушкодили), Іван Ломотюк, Андрій Процишин, Іван Рокочий, Федько Процишин й 75-літній Тимко Базар, котрого теж тяжко побили й зломили йому руку. Матеріяльні шкоди йдуть у тисячі золотих. Присутні утікали як перед татарською ордою, а кого припадково застали, того побивали.

При вистрілах з обрізків й револьверів одна банда около 10 год. веч. дійшла недалеко постерунку поліції. На постерунку було двох постерункових (комендант був тоді в Микулинцях) й вони учувши стріли, вийшли зі станиці, й віддали два стріли. На це банда комунарів — було їх, як кажуть, около 80 — відповіла теж стрілами. Одні й другі стріли дано вгору. Банда завернула, а постерункові, не чуючися видко у силах, завернули на постерунок і телефонічно завізвали помочі.

Поміч — 6 чи 7 постерункових — наспіла щойно коло півночі й до цього часу банда громила дальше. В селі настав спокій щойно по приході поліційного скріплення.

Тоді непритомного Мих. Лапчака відвезено до шпиталю в Тернополі. Віддаль значна — 16 км. — і тяжко раненого привезено до Тернополя около 5. год. рано. Всяка лікарська поміч була неможлива і жертва комунарського погрому, не відзискавши ні на хвилину притомности, померла в понеділок 31. серпня в год. 4. попол.

Зроблено секцію тіла Мих. Лапчука у присутности слідчого судді. Секція виказала 10 ран тятих у голову й кілька колених у бік та товчених, між ними дві смертельні від удару — мабуть від оловяної кулі — в голову. Над непритомним Лапчаком, що лежав на землі, знущалися комунарі довший час. Як безпосередніх справців подають около 20-літніх парубків Івана Куріцу і Михайла Цимбалістого, яких арештували і відставили до слідчої вязниці в Тернополі.

Другого дня — в понеділок — приїхав на місце тернопільський староста Меліцький і управитель слідчого уряду з аґентами. Прибув теж більший відділ мундурової поліції з Тернополя. Комісійно оглянено домівки пошкодованих і оцінено шкоди. У поліційних доходженнях в днях 31. і 1. вересня ц. р. переслухано пошкодованих як свідків. Переслухано теж і згаданого Івана Бичека, якого арештовано. Придержано багато молодих людей, підозрілих в участи в погромі. Арештованих — числом 9 — скованих після похоронів Михайла Лапчака около 5. год. попол. 2. вересня відставлено до Тернополя. В Настасові є ще мундурова й тайна поліція, що веде дальші доходження.

МИХАЙЛО ЛАПЧАК.

Жертва комунарського погрому. Михайло Лапчак, син Івана, уродився в Настасові в 1880. р. (окінчив 55 літ). Був господарем на 12 морговому господарстві. Бездітний, здавна займався громадянськими справами як цей, що вийшов зі школи відомого колись на Поділлі діяча пок. о. Евстахія Цурковського й приятелював з його сином о. Богданом Цурковським, тепер парохом в Камянках в Скалатщині. Дуже працьовитий і статочний вибився покійний на чоло провідних селян не тільки у своїй громаді, але й в Тернопільщині. Працював у всіх ділянках, а своє майно хотів записати на просвітянські цілі. Довгі літа був головою читальні „Просвіти" і збудував її домівку, перед якою згинув з рук комунарів. Довгі літа був теж головою надзірної ради місцевої кооперативи „Поступ"; був членом виділу Кружка „Рідної Школи", а в останньому часі головою Кружка „Сільського Господаря". Одним словом, був національним і громадянським світочем свого села, творцем усієї творчої роботи, що послідовно поборював руїну, яку ширили в селі по війні місцеві комунарі. Його теж вони зненавиділи — передовсім сам Іван Бичек — і він як жовнір упав на своому постерунку. Оставив вірну свою дружину й товаришку праці Настю.

ЖЕРТВИ ПОГРОМУ.

Тяжко ранені є Семко Кураш, голова читальні „Просвіти" і член надзірної ради Подільського Союзу Кооператив в Тернополі, 18-літній парубок Михайло Зазуляк (оба мають численні колені і товчені рани в голову й по тілі) та 75-літній Тимко Базар (зломання руки). Лекше ранених є кільканадцять. Тяжко ранені остають під опікою місцевого лікаря д-ра Загробельного. Судово-лікарської комісії ще не було.

ПОХОРОНИ.

По секції тіло пок. Михайла Лапчука привезено до Настасова, де в середу, 2. вересня ц. р. відбулися маніфестаційні похорони при участи 12 наших священників з Тернопільщини і місцевого польського священника. На похорони прибули селяни і з дальших сіл, а навіть з Підгаєччини числом около чотири тисячі. З Тернополя приїхала делеґація наших тернопільських установ: філії „Просвіти", Пов. Союзу Кружків Р. Ш., філії „Сільського Господаря" Подільського Союзу Кооператив Українського Кооперативного Банку, Подільського Народнього Банку, повітових управ УНДО і УСРП, Української Парл. Репрезентації і Центрального Комітету УНДО та хор „Молодої Громади". Видано клепсидри і привезено вінці.

Похорони розпочалися в год. 11. передполуднем. По винесенні домовини з хати промовив місцевий парох о. Яримович, характеризуючи в теплих словах пок. Мих. Лапчука як християнина, українського патріота й діяча та чоловіка. Співав хор тернопільської „Молодої Громади і грала читальняна орхестра з Буцнева. Домовину внесено до церкви, де похоронні відправи тревали півтора години.

Домовину несли на раменах тернопільські делегати, найповажніші місцеві старші громадяни і молодь. Перед нею несено 23 вінців, що представляли багату фльору нашого Поділля і символізували наші змагання. Був вінець з червоної калини, з дубового листя, смеречини, терпини, з усіх родів збіжа, з ріжних полевих і городових квітів до чудових рож включно. Вінці були прибрані жовто-блакитними і червоними лентами, з котрих більшість мала відповідні написи.

В дорозі на цвинтар великий маніфестаційний похід спинився перед домівкою читальні „Просвіти", що була ділом невсипущої праці по-

ОБСЕРВАТОР.

Українська звукова фільма

в Америці.

Уже кілька разів згадано було, що в Ню Йорку виготовляють першу українську звукову фільму, а саме „Наталка Полтавка", безсмертного Івана Котляревського. Ініціятором цього діла є знаний балетмайстер українського танку п. В. Авраменко.

П. Авраменко має свої великі заслуги на полі українського танку, тимсамим і для розбудження українського національного духа серед молодого покоління в Америці. Його танкові школи, що він їх закладав по українських громадах Злучених Держав, згуртували разом до 10.000 молоді обох полів, яка визначилась рідного танку та виступала на публичних сценах гуртами по 200—600 осіб перед тисячами своєї і чужої публики. Ця наука і ці виступи прищіпили тій молоді любов до свого танку, ноші, пісні і до українського імення. Це більше їх зукраїнізувало, ніж українська рідна хата, школа, а часом навіть більше, ніж своя церква.

Тепер п. Авраменко взявся за, здавалось би, неможливе діло: створити на чужині українську національну фільму. Хто знає, які міліони долярів кинені в американську фільмову індустрію, такому почин п. Авраменка виглядав зразу на порив з мотикою на сонце. Та в тім випадку оправдалася шеоаз приповідка: „До сміливих належить світ". Авраменко поборов непереможні, як здавалося, перепони і українська звукова фільма вже факт здійснений.

Під ч. 747 на Нюйорськім Бродвею видніє на входових дверях скромний напис: Avramenko Film Production. — Ціла триповерхова камениця з просторими кімнатами і салею, декорованими в суто українському стилі, роздягальнями, робітнями тощо, присвячена на це діло. На сцені йдуть проби, відбуваються танкові продукції для американських критиків, фільмових режисерів і знавців. У бюрах п. Авраменка, чи п. М. Гана, директора підприємства, йде невпинна праця над сценарієм фільми, переговори з фільмовими фірмами, режисерами, артистами, декораторами і т. д. По шість годин денно йдуть проби для самої фільми. Одним словом, діло кипить.

Фінансова сторона справи також на твердім шляху. Заложено акційну спілку у висоті 25 тисяч долярів, в яку ріжні наші люди вклали по кількасот чи по кілька тисяч долярів. Відділено фінансову працю від мистецького проводу, що залишається в руках п. Авраменка. Предсідником її п. М. Бойчук, б. підстаршина УГА, а тепер купець у Ню Йорку. Бізнесовим управителем, як уже згадано є п. М. Ган. Його завдання між іншим є звязувати українське фільмове підприємство з американським фільмовим світом.

До артистичної праці заангажовано найкращі мистецькі сили, які можна дістати в Америці. Музичну сторінку фільми довірено проф. Константинові Шведову, колишньому дириґентові опери в Москві. Режисеру фільми обняв п. Лев Булгаків, родом донець, що має в центрі фільмового мистецтва в Америці, у Голівуді, славу одного з найкращих фільмових режисерів. П. Булгаків з молодих літ знає українську сцену і тому має прикмети, потрібні саме для режисера української фільми.

Головні ролі обняли першорядні українські та російські оперові артисти, що виховалися на Україні та знають нашу сцену, мову, пісню, і побут. П. Михайло Швець, уродженець Полтавщини і б. шкільний товариш бл. п. С. Петлюри, басист опер в Одесі і Москві, грає Виборного. Ролю Возного обняв п. Матвій Водяний, артист з наддніпрянських театрів. Наталкою є славна оперна сила з колишніх опер в Росії, а тепер з Метрополітен Опери в Ню Йорку, п-і Наталя Сабанієва родом кримська грекиня. Терпелиху грає п-і Олена Діброва, оперова контральтистка, б. солістка Укр. Нац. Хору Кошиця. Петра співає п. Дмитро Кріона, оперний тенор, родом грек із Криму. І на допоміжні ролі підібрали найвідповідніші сили з молодших талантів, що вже підховалися в Америці. Є між ними Теодор Свистун із Філядельфії (в ролі Миколи), Ліда Бодруґ, родом із Канади, тепер оперова співачка в Ню Йорку (в ролі доданої особи, панночки Марусі) і М. Скоробогач з Ню Йорку, в ролі доданої особи свата.

До артистичної обсади та музичної стороники застосують теж декорації та костюми, зорганізують гуртові сцени. Костюми виготовляє п. Федір Бражник. Над гуртовими сценами працюється подрібно, щоб вони випали якнайживіше і найбільш характеристично.

кійного. На фронтоні читальні був портрет покійного. З місця, де упав покійний і пролив свою кров, промовив перший голова тернопільської філії „Просвіти" проф. Іларій Брикович від тернопільських освітніх, рідношкільних і господарських установ, дальше від місцевих українських установ Петро Жмурко, а від місцевої молоді Фелько Процишин.

Похід при жалібних звуках орхестри, спиняючися часто для читання евангелій, прийшов на місцевий цвинтар. Тут над могилою попрощали покійного д-р Степан Баран від Української Парляментарної Репрезентації і ЦК УНДО, д-р Дмитро Ладика від УСРП і о. Богдан Цурковський як особистий від молодости приятель покійного. Понеслися звуки „Вічная память" хору й орхестри і тлінні останки невинної жертви комунарського погрому в год. 3. попол. зложено до родинної гробниці.

Д-р Степан Баран.

Занедбані роковини.

У звязку із статтею в ч. 195 „Діла" під повищим заголовком, в якій автор кидає зазив відсвяткувати соті роковини культурного й національного відродження нашої тіснішої Батьківщини („Русалка Дністрова" 1837 р.), не буде зайвим довести до відома всіх зацікавлених, що оскільки йде про музичну ділянку, то підготова до такого свята у повному ході. Від ряду місяців нічим іншим не займаюся в тій мірі, що пропагандою цього ювилею серед наших музичних кол та справою його музичного оформлення, у висліді чого Спів. Т-во „Сурма" і „Львівський Боян" рішили зараз по феріях приступити до підготови ювилейних концертів, а наші пічільні композитори творять уже музику до дібраних мною текстів із поетичного дорібку Руської Трійці та її найближчих епігонів. Рівночасно ладиться суціла програма двох ріжнородних концертів. Увесь нотний матеріял буде виданий в найкоротшому часі та ще цього року зможуть його набувати наші „Бояни" й інші хори. У цей спосіб музична справа ювилею буде небавом майже в цілости розвязана. Черга за організаторами нашого культурного життя!

З. Попель.

——o——

З польської преси.

Про якість теперішньої школи.

Варшавський „Час" у числі з 3. вересня ц. р. помістив передовицю, якої автор реферує обширно публікацію проф. Скочиляса п. н.: „Польська школа на роздоріжжі". Проф. Скочиляс займається між іншим у своїй книжці проблемою навчання, слушно вважаючи навчання виховним засобом. На прикладі науки польської мови проф. Скочиляс представляє характер теперішнього виховання у школі. Підручником у школах польської мови є книжка „Мувйон векі". Отже „векі" говорять почавши від найдавніших часів. Учням першої кляси гімназії вони говорять про культуру египтян, асирійців, греків і римлян. Справді варта запізнатися із тим, чого молодь першої кляси гімназії довідується з тієї книжки про культуру старинних народів. Отже культуру старинного Египту представлено в той спосіб, що подано гимн до Нілю та оповідання про влом до скарбниці фараонів двох молодців на те, щоби вкрадені скарби роздати вбогим. Щоби виховні вартости цього оповідання поглибити, в деяких школах рисували плян влому. У справі асирійської культури довідуються учні дещо про клинове письмо, позатим читають про найбільшу деспотку сходу Семіраміду, яка представлена в редакції п. М. Й. Вельопольської як взір людського генія.

З „Іліяди" та „Одиссеї" подано лише опис знущання Ахилля над трупом Гектора і людоїдство Поліфема. З першої ери християнства автори не найшли нічого крім легенди про збанок, який розбили діти, та який Христос злілив у чудесний спосіб.

Спеціяльно багато уваги присвячує підручник впливам раціоналістів. Дідеро у статті Парандовського представлений як „невтомний герольд всіх турбот і змагань людства". Оповідання про Вольтера пера Боя-Желенського представляє цього фільософа як „царя думки".

У школі панує тепер мода творити можливо найчисленніші суспільні організації у школі, видавати шкільні часописи і т. п. Між тими організаціями є такі, як „Страж Пшедня", що явно бореться з релігією, а серед часописів місячники того характеру, як наприклад „Сьвят Школьни", який виходить у Ченстохові та з якому один із молодих авторів поміщує ось які золоті думки: „Бог умер. Ах, чи варта думати, чи варта мріяти і шукати Бога?", або „Чуєш, дам людям щастя, щоби про Тебе забули, убю Тебе, о Безсмертний!, в їх серцях на віки". (Ці цитати наводимо також за проф. Скочилясом).

Дійшло до того — пише проф. Скочиляс — що в пересічній середній школі істнує около 20 ріжних організацій, а є заведення, в яких це число доходить 40. Серед учнів є самі предсідники, заступники предсідників, члени управ, які радять, конферують, узгіднюють...

Нічого дивного, що в тих умовинах інтелектуальний і моральний рівень шкільної молоді представляється назагал просто фатально. Проф. Скочиляс цитує численні випадки просто неймовірного звиродніння молоді, гулянок, пянства, полового розперезання, взаїмних крадіжей тощо.

— Таке діється в польських середніх школах. В українських гімназіях додатково має наша молодь ще неза. державне виховання, що ведеться іноді недопускальними методами, які тільки непотрібно дразнять почуття національної гідности та чести, має додатково ріжні позашкільні впливи. Як зовнішній покажчик цього своєрідного державницького виховання пишаються напр. при вході в обох гімназіях у Львові славетні вивіски, на яких не тільки в польськім тексті видніє злобний термін проф. Ст. Ґрабського — „ruski", але й на вивісці, що мала би бути українською, стрічаємо цей самий термін, хоч уже в українській транскрипції. Очевидно — ця деталь тісно вяжеться з духом школи, з проблемою навчання, з наукою історії, з істнуючими підручниками і т. д. і т. д. І коли у підсумках своєї статті „Час" з тривогою каже про польську школу: „стан теперішньої школи загрожує національною катастрофою", то що мали би сказати ми, українці?!

———

Саму оперету Котляревського значно перероблено відповідно до вимог техніки, а властиво поширено, хоч і зберегли вірно її основний характер. Вставлено також ріжні додатки, щоб дати відповідні картини, як нпр. українське весілля, цікаве для чужинців.

З музичного боку пороблено також зміни. У первісній редакції оперета Котляревського вийшла би за бідно на модерну фільмову песу. Треба рахуватися з тим, що новітня публика звикла до Вердія, Маскенія, Пучінія, Ґунода, Ваґнера та ще мельодії навіть оброблені Лисенком за скромні для модерної фільми. Тому проф. Шведів, сам композитор, поширює значно музичний матеріял оперети та пристосовує його до нових вимог фільми. Вставлено чимало відповідних пісень, чи то з народньої творчости, чи з творчости українських композиторів. Оперета вийде музично без порівнання богатша, як справжня оперета.

Праця над фільмою поступила вже так далеко, що пороблено перші звукові знимки (для проби) і дня 8. серпня ц. р. у „Савнд Фільм Студіо" запродуковано їх перед гуртом запрошених гостей, критиків, фільмових знавців, режисерів і т. п. Проба випала знаменито. Вже з тих відірваних картин було видно, що фільма перейде далеко наші сподівання.

Тепер почалася праця над будовою українського „села". Ставлять тини, заводять цвітники, малюють стіни, кафлеві печі, добирають декорації. Це село буде збудоване недалеко міста Трентон у стейті Ню Джерзі.

Ню Йорк, 15. серпня 1936.

Червоні тікають до Франції.

НАСТУП НА ІРУН.

ВІРІЯҐО, 3. 9. ПАТ. Авас подає, що під Іруном знову почалися сильні бої. Повстанці почали наступ під заслоною артилерійського та скорострільного обстрілу. Повстанці перейшли лінію червоних і добули гору Тіріярт. Тепер ситуація червоних є безнадійна, бо націон. артилерія панує над положенням зі своїх нових позицій. В кожній годині можна надіятися повної поразки червоних. Червоні намагалися йти до протинаступу, але мусіли відступити з величезними шкодами. Червоні в Іруні переживають жахливі, трагічні хвилини. Націон. артилерія стріляє безупину на місто.

ПАНІКА СЕРЕД ЧЕРВОНИХ.

БЕГОБІЯ, 3. 9. ПАТ. Націоналісти йдуть уперед. Ля Пунча і Сан Марсіяль окружені і не творять уже ніяких стратегічних позицій. Стежі повстанців доходять уже 500 м. під Бегобію. Мешканці малих сіл, що лежать довкола міста, тікають у паніці до Франції. Французька влада скріпила пригранничну сторожу.

Останні звідомлення з поля бою подають, що бій ведеться вже на вулицях Бегобії. **Багато червоних жовнірів утікло** разом із населенням за границю. Хвилини Іруну вже почислені. 200 членів червоної міліції налякані, що повстанці можуть їх окружити, кинулися перепливати ріку Бідасоа в повнім узброєнні, одначе до французького берега доплило тільки 80 жовнірів. Французька жандармерія негайно їх роззброїла. Панцирний поїзд червоних, що помагав у протинаступі, мусів відступити. Серед червоних жахлива паніка.

ФРАНЦУСЬКЕ ВІДЗНАЧЕННЯ ҐЕН. РИДЗА-СЬМІҐЛОГО.

Візита ґен. Ридза-Сьміґлого у Франції, яка мала не тільки куртуазійний характер, але й політичний, закінчилася відзначенням начального вожда польських військ. Президент Лебрен відзначив ґен. Ридза-Сьміґлого лентою почесної леґії, в часі маневрів французької армії в містечку Сіппе, відомім зі світової війни.

ЖНИВА МАРНУЮТЬСЯ.

Р.О. Совітські часописи счиняють алярм з приводу цьогорічних жнив. (Про це пишемо на иншім місці). Всюди добачують большевики саботажі **та рецидиву протидержавних тенденцій.** Татарська республика не доставила ще ні одного кільоґрама збіжжа до державних магазинів. Цілі маси збіжжа нищаться, бо нема відповідного примищення. Змарнували вже в цей спосіб мільйони пудів зерна.

ДИМІСІЯ МІН. ҐЕМБЕША.

БУДАПЕШТ, 3. 9. ПАТ. Премієр Ґембеш просив реґента Гортія звільнити його з обовязків міністра краєвої оборони. Реґент приняв димісію і рівночасно іменував прем. Ґембеша ґенералом піхоти. Міністром краєвої оборони іменував реґент ґен. Шомкуті.

БОЛГАРСЬКИЙ КОРОЛЬ У РИМІ.

РИМ, 3. 9. ПАТ. Болгарський король Борис відвідав у венецькій палаті Мусолінія.

На викуп решти паїв „Українського Городу“.

XVI. ВИКАЗ.

Зложили в Центробанку:

Ексцеленція Митрополит А. Шептицький зол. 100.

Коοп. „Будучність“, фабрика паперців „Калина“ в Тернополі зол. 100.

Службовики і робітники фабрики паперців „Калина“ зол. 100.

Лікар зі Львова зол. 50.— і кличе всіх вільнопрактикуючих українських лікарів у Львові на таку саму суму.

Д-р Білинський Олександер, Ходорів, зол. 10.— і кличе: д-ра Стронціцького, Сохана Антона, Тронна Северина і Чорного Осипа (промисловця), усіх з Ходорова.

о. Петро Глинський, Деренівка, зол. 10.— і кличе: о. дек. Степана Мохнацького з Теребовлі, дир. Степана Томкова з Деренівки й о. сов. Евг. Цегельського з Янова.

Д-р Нестор Білик, Прага зол. 10.78 (кор. чес 50) і кличе: д-ра Анд. Шустакевича, Трнава Словаччина, інж. Антона Гальку з Праги і д-ра М. Кметя з Праги.

Іван Мельник, Бельско зол. 10.— і кличе: д-ра Володимира Гіліцінського, адв. в Ярославі, інж. Антона Ліськевича у Львові, Степана Щуровського, Бельско, д-ра Юрка Полянського у Львові, о. К. Гаська в Ярославі та с. Юліяна Шуплата, Ліськo к. Сянока.

Інж. Лев Дорожинський, Угнів зол. 5.— і кличе: о. А. Трешпевського Угнів, о. Романа Адріяновича Ульгівок, д-ра В. Мизюка й інж. Бородайка в Белзі, інж. К. Целевича, Рава Руська й інж. Івана Свірського, Львів.

Белей Іван, судля в Сяноці зол. 5.— і кличе: д-ра Т. Белея, адв. в Тисьмениці, д-ра Жовнировича, лікаря в Бурштині і м-ра Мих. Федунькова в Бурштині, Ф. Ортинського з Калуша.

Мелянія Ільницька в Дрогобичі зол. 5.— і кличе: д-ра Гащукову з Перемишля.

Іван Семянів, ревізор РСУК, Львів зол. 5.— і кличе за довільну квоту: Івана Дороту, Дмитра Карпова та Гриця Демчину, директорів ПСК Жовква і Миколу Мазуха Степана Котовича і Василя Мельника, директорів ПСК Рава Руська.

М-р фарм. Конст. Медвідський, аптика в Болшівцях зол. 5.— і кличе: м-ра Ярославу Зарицьку з Луцька, м-ра Зол. Кривокульського і м-ра Степ. Пасіку зі Львова та м-ра Фенчука з Коломиї — усіх на довільну суму.

Д-р Вол. Каранович, Сянік зол. 5.— і кличе: радникову Юлію Белейову в Сяноці, інж. Богдана Дрималика й Орисю Дрималикову в Грабівниці.

Марія і Людвик Клапоушаки, учит. в Костарівцях Сянік зол. 5.— і кличуть: Місю Біловську, учит. в Лючі і Василя Боднара, учит. у Вздові.

Андрій Рачинський, упр. шк. в Ульгівку, зол. 5.— і кличе: Григорія Дякова в Річиці, Івана Кацюра в Гребенним, Жигмонта Олексина в Девятирі, Якова Магуру в Корнях і Степана Гладюка в Магерові.

Іван Кузів, Стрий зол. 5.— і кличе: дир. Неговича Андрія і дир. Колодницького Дм., обох зі Стрия і дир. Садовського Вол. зі Сколього.

Степан Онишкевич, Купновичі зол. 5.—.

Д-р Ярослав Гринкевич, Станиславів зол. 5.—.

Емілія Карван, Краків зол. 5.—.

Д-р Конст. Зубик, Коропець, зол. 5.—.

Д-р Мих. Мельник, Скалат зол. 5.— і кличе: Галю Грабарову в Мостах Великих та інж. Волод. Ремезу в Скалаті.

Д-р Богдан Макарушка, Львів зол. 5.— і кличе: д-ра Ярослава Мацдичевського, лікаря в Ягольниці, д-ра Теодозія Руденського, лікаря в Білобожниці, д-ра Волод. Карановича, лікаря в Сяноці, д-ра Миколу Поповича, д-ра Олекс. Лаврівського і д-ра Степана Коржинського, лікарів у Львові.

о. кан. Ковальський Олександер, Львів зол. 5.—.

о. кан. Грицай Волод., Львів зол. 5.—.

Іванна Махник, Гута Зелена-Потилич зол. 5.—.

Оксана Клюфас, Львів, зол. 5.— і кличе: Гертруду Онисько, Львів, Надю Лаврівську, Львів, Любу Мосевич, Торунь, Славцю Сойкевич, Васютин, Ромку Юзвинську, Львів.

Д-р Сай Тад., Івачів Гірн. к. Тернополя зол. 4.— і кличе: д-ра Лотовича Матвія, Милятин Новий.

Д-р Рибак Микола, Перемишль зол. 4.— і кличе: інж. Юліяна Павликовського, Львів та о. Константина Петрушевича, пароха Конюх.

Д-р Богдан Карпевич, Рава Руська зол. 4.— і кличе: м-ра Корнила Білозора, нотар. асес. і м-ра Володимира Котовського, адв., обох з Рави Руської.

Степан Кужіль, Побужани, зол. 4.— і кличе: д-ра Миколу Струтинського, адв. в Буську, Миколу Гриньоха, Стрептів, Данила Монджейовського, Яблонівка.

Студентська Секція в Мразниці зол. 3.— і кличе: Іванчука Гриня і Михайла, Лейбича І., Добоша Андрія і Василя Проня на довільну, але більшу суму.

о. Іван Яцків, Дички-Підкамінь зол. 3.— і кличе: о. Ст. Кремінецького і Т. Феника, обох з Вербилівки та о. Мир. Харину, Львів.

Д-р Ілля Салагуб, адв. у Белзі зол. 3.— і кличе: Олексу Косенка, радника в Познані, д-ра Антона Івановського, лікаря у Варшаві, о. Івана Федчинського, декана в Любіні к. Львова, Петра Мечника, проф. у Львові, інж. Миколу Творидла, Львів та Осипа Левицького, дир. гімн. у Станиславові.

Василь Конюх, Львів, зол. 2.—.

Агр. Керницький Григорій в Тухолі зол. 2.— і кличе: о. д-ра Івана Гриньоха, Львів, інж. Романа Грицая, Рогатин, інж. Ст. Пиндуса, Ченстохова, о. Антона Пирога, Ілемня, о. Ст. Баслядинського в Підмихайлівці.

Адв. Степан Ганицький, Львів зол. 2.— і кличе: о. д-ра Лабу Василя у Львові, д-ра Савчака Богдана, Ширець.

Шумський Михайло, Львів зол. 2.— і кличе: Пирського Івана і Манівського Данила зі Львова.

Яків Шак у Боленціні, п. Андрихів зол. 1.— і кличе: інж. А. Постоловського в Ржиках, проф. И. Андрушкова й А. Кучерину в Кентах.

о. Андрій Галандюк, Болехів зол. 1.—.

Італійську амбасаду теж перенесли до Аліканте.

МАДРИД, 3. 9. ПАТ. Італійську амбасаду перенесли з Мадриду до Аліканте.

Мешканці Мадриду дістали наказ, щоби 30 хвилин по алярмовім сигналі ховалися до пивниць і тунелів підземельної залізниці.

ЛЬОНДОН, 3. 9. ПАТ. Повстанці здобули форт Сан Марсіяль.

ЧЕРВОНИХ РОЗБИЛИ ПІД ГУЕСКОЮ.

САРАҐОССА, 3. 9. ПАТ. Колюмну каталонських військ розбили націоналісти під Гуескою. Більше як тисячку полонених відставили до Сараґосси.

—o—

о. О. ПРИСТАЙ. 85

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Враження з 28-го Евхаристичного Конґресу в Шикаґо були надзвичайно гарні й душевно дуже нас скріпили. Чимало років вже минуло, а всі ті картини бачу ще й досі перед собою,як на знаменитій світлині. Бачу все до найменших подробиць! А особливо вбилась мені в память зразкова дисципліна в римо-католицькій Церкві, що проявлялася виразно на кожному кроці, в кожній акції, серед одиниць і гуртів, у світських людей, у шкільної дітвори, у звичайного священика та самого кардинала. Тому всюди був подиву гідний порядок і точність.

При престолі не потребував целебрант чекати на кадильницю або папський леґат на кропило. Все дістав у належну пору, й то без жихось знаків рукою, головою чи мімікою. Але тут не було теж якогось „капральства“, тільки покора, достоїнство та глибока повага.

Кожна відправа відбувалася без найменшого припізнення. Проповідник зачинав свою проповідь з годинниковою точністю і закінчував її в тій годині й хвилині, як це було подане в програмі. Не скоріше й не пізніше.

Нічого не переборщую тут, бо й навіщо? Зраджую тільки „таємниці“ успіху, що ними є дисципліна й точність.

На 28-ім Евхаристичнім Конґресі в Шикаґо були серед міліонового здвигу вірних всі раси й народи пятьох частин світу. А проте панував тут порядок, бо була дисципліна й точність. У цій величавій релігійній маніфестації віддзеркалювалась ціла монументальна орґанізація Католицької Церкви, що пережила імперії і царства смертних людей, переможно перебула всі тяжкі переслідування і діждалась свого розцвіту в XX-ому столітті. А основником цієї наймогутнішої у світі орґанізації був убогий, покірливий Назарянин, на імя Христос і Його ученики, незаможні та прості робітники-рибалки, а згодом Апостоли. Це орґанізація не людського помислу, а Божої волі й сили!

42. УКРАЇНЦІ НА ВСЕСВІТНІЙ ВИСТАВІ В ШИКАҐО.

Програна визвольна війна і внаслідок цього упадок Української Держави порозганяли по цілому світі українських героїв: вояків, старшин, зокрема Українських Січових Стрільців, а також політиків, дипльоматів і взагалі наших визначніших патріотів. Американська українська зарібкова еміграція, що обмежилася від 24. VII. 1924. американським законом про еміграцію (т. зв. квотою) до дуже малого числа зискала багато на інтелігентській еміграції. До 24. VII. 1924. американська границя була відчинена для кожного воєнного та політичного збігця, тому напливало багато українських збігців з усіх українських земель зпід Польщі, Румунії, большевиків і т. д.

Воєнні українські збігці це не були звичайні емігранти, що прийшли до Америки хліба та доляра ради. Це були ідейні патріоти, а між ними і правдиві очайдухи, що в їх жилах кипіла гаряча козацька кров, жадна не долярів тай американського хліба, але жадна відновити втрачену свободу українських земель. Американська еміграція слідила в часі світової війни за ходом воєнних подій, а по упадку Української Держави, взялася хоч незорґанізована та без інтелігентського проводу, імпульсивно до активної роботи, а саме до збірок долярів для жертв війни, повеней і пошестей, що десяткували зубожіле й виснажене довгою війною українське населення. На голос розпуки Старого Краю стали американські українці відрухово скликувати віча, збори та наради, ухвалювати резолюції з протестами. Ці протести висилано до ріжних урядів европейських держав і до американського уряду до Вашинґтону. Імя Україна й український не сходили зі стовпців американських (англійських) часописів, бо не було української кольонії, що не дала би чути про себе та про свою політичну або добродійну акцію.

Чи помогли ті всі протести американсько-української еміграції, про те не берусь судити. Все мені здається, що й краплі води, капаючи постійно на одно місце каменя, вижолоблюють ділок. Чому-ж людські серця мали би бути такі тверді, що не відчулиб крику розпуки та бодай не зацікавилися долею українського народу, що його перемогли сусіди?

Та згодом ця енерґія нашого робітництва в Америці почала слабнути й одночасно було ще замало тут інтеліґенції, свідомої свого призначення, що підтримала би масу. А наша американська преса й її редактори жерлися між собою за членів своєї запомогової орґанізації. Річ у тім, що українсько-американські часописи були здебільша органами поодиноких запомогових союзів. На зборах такого союзу призначували редактора, що потім старався приєднати для орґанізації всякими способами нових членів. Він на сторінках часопису вів безоглядну боротьбу з „конкуренційним“ союзом, щоб тільки міг чимось похвалитися перед делеґатами на другій конвенції. Зрештою, наші американські редактори не були ніякими журналістами. Це були люди, що шукали якогонебудь заробітку. Попавши принагідно за редакційний стіл, трималися руками, ногами та зубами своєї посади, тряслись перед кожним визначнішим членом дотичної запомогової орґанізації. Боялись тіни своїх хлібодавців, щоб — не дай Боже, — не образити їх якимнебудь слівцем. Тому преса кульгала й не могла якслід сповняти своє важне суспільне завдання.

(Далі буде.)

БЕЛЬГІЯ ПРОДОВЖУЄ ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ.

БРЮССЕЛЬ, 3. 9. ПАТ. Мішана військова комісія під проводом ген. Стрідонк ухвалила продовжити військову службу до 18-ти місяців.

ПРОТИКОМУНІСТИЧНА АКЦІЯ ВАТИКАНУ.

Пастирський лист німецького епископату є першим етапом протикомуністичної акції Ватикану. Всі напрямні цеї акції подає сам папа у Кастель Ґандольфо, на авдієнції французьких, австрійських і мадярських епископів. Одначе епископам залишив він довільну ініціятиву у започаткуванні цеї акції. Надіються, що коли папа вернеться до Ватикану, проголосить тоді маніфест проти комунізму.

З організаційного руху.

СПРАВОЗДАВЧЕ ВІЧЕ ПОСЛА Д-РА СТ. БАРАНА В КРИВЧУ.

В неділю 23. серпня ц. р. відбулося в *Кривчу Долішнім*, борщівського повіту, справоздавче віче посла д-ра Степана Барана, при участи коло 1.200 громадян з 14 сіл мельницької і борщівської судової округи. Віче відбулося під отвертим небом на церковному майдані. Отворив його директор *Петро Ґораль*, секретар Повітового Народнього Комітету УНДО з Борщева і на його внесок покликано до президії віча: рідника Петра Омаля, адвокат[illegible] Мельниці й голову Пов. Нар. Комітету УНД[illegible] мельницької округи, місцевого пароха о. Богдана Назаревича та селян Івана Бойка й Василя Гаврилюка з Кривча і Степана Фещука зі Сепогова.

Про діяльність Української Парляментарної Репрезентації і про теперішнє політичне положення реферував посол *д-р Баран*. У своєму, близько двогодинному рефераті попри справи суто політичні, обговорив пос. д-р Баран справи шкільні, громадські, а зокрема ще й земельні у звязку з парцеляцією двірських обшарів, яку тепер переводять у борщівському повіті і при якій наше місцеве населення не може набути землі, а парцелюють її між спроваджених зі заходу кольоністів. Спосіб переведення земельної реформи в борщівському повіті, що виказує найвищий відсоток карловатих і дрібних господарств (85 відсотків усіх господарств), неспосібних до самостійного економічного розвою, викликує велике невдоволення серед нашого безземельного й малоземельного населення, тим більше, що нема тут взагалі запасної землі для кольоністів. І саме земельна справа може на Поділлі спричинити великий соціяльний фермент серед нашого сільського населення, якого не допускають до здобуття й поширення варстату праці — себто до набуття землі при парцеляції двірських обшарів. При кінці свого реферату пос. д-р Баран порушив теж справу комуністичної аґітації і вказавши на небезпеку, яка грозить українському народові від комуністів, візвав до безпощадної боротьби з комуністичною язвою.

Після реферату була довша дискусія, в якій забирали слово селяни: Василь Українець з Бабинець, Василь Мазурак зі Заліся, Петро Іванишин з Бабинець, Петро Бойко з Кривча, Іван Андрійчук з Бабинець, Степан Фещук зі Сепогова, Степан Герман з Кривча, Іван Олексин зі Залуча й Андрій Григоращук зі Шишковець, порушуючи справи загальні й місцеві (справа жидів, новий закон про границі держави, варти, будова доріг, шарварки, заказ ставити українські памятники, передержування дозволу на будову Народніх Домів і т. д.). Замітною була жидівська справа. Від якогось часу поширюють у Борщівщині й Мельниччині протижидівські летючки у польській мові зі закликом до бойкоту жидів. Були дальше випадки, що жидам вибили вікна, на що борщівське староство приказало в даному селі виставити варту з кількадесяти людей для охорони жидівських домів. В деяких громадах ці варти є ще й досі. Протижидівську акцію ведуть тут головно поляки, передовсім польське духовенство.

На всі порушені в дискусії справи дав відповідь пос. д-р Баран. Потім дир. Ґораль поставив резолюції: 1) Одобрення дотеперішньої політики й тактики Української Парл. Репрезентації і Проводу УНДО та признання за їхню дотеперішню діяльність; 2) Переведення парцеляції між місцеве населення з виключенням кольоністів; 3) Скасування збірних громад і видання нового самоуправного закону та нових самоуправних виборчих ординацій; 4) Оснування українського університету у Львові й реактивування української державної гімназії в Тернополі і дальші резолюції місцевого значіння.

Предложені резолюції принято одноголосно і закінчено віче відспіванням національного гимну.

—o—

НОВИНКИ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— **Книжки,** які бажали би Ви прочитати, можете позичати на догідних умовах у випозичальні книжок „ІЗМАРАГД“ при вул. Косцюшка ч. 5, яка має книжки українські, польські, німецькі, російські, французькі та англійські. **Всі шкільні лектури завсіди на складі.** Випозичальня відкрита щодня, крім неділь, від год. 9-ої рано до 7-ої вечором. 2577 2—5

— **Василь Гресяк** веде далі свою кравецьку робітню при вул. Сикстуській ч. 23, у подвірю, III. сходи, I. поверх. 2618 2-20

— Вже вийшов **Календар-альманах „Дніпро“ на 1937 рік,** вид. Укр. Т-ва Допомоги Емігрантам у Львові, розісланий відборцям. Календар присвячений 20-літтю української революції. 2630 2-3

— **Відкриття міжнародніх Східних Торгів у** Львові відбудеться в суботу, 5. ц. м. в год. 10. ранком у салі Промислово-торговельної палати. Опісля учасники підуть на площу Східних Торгів, щоби звідати найважніші павільони. Торги, що потривають до 15. ц. м. заповідаються дуже цікаво. Цього року взяли в них учать німецькі фірми. Торги будуть сполучені з цілою низкою окремих виставі, як ремесла, ловецька, лісова та охорони природи, коней, рільнича, худоби, дробу, кроликів і т. п. Буде теж показ расових псів, що потриває тільки день з огляду на пси, що не можуть видержати довше у клітках. Крім того передбачені ріжні імпрези, що мають піднести атракційність торгів. Тому що в характері виставця бере участь хемічна фабрика „Лігноза“, яка продукує вибухові матеріяли, піротехнічні вироби і т. п., дирекція Торгів рішила влаштувати показ штучних вогнів. Одного вечора в часі торгів спалять коло 100 піротехнічних ракет, при чому возьмуть під увагу найновіші та найефектовніші здобутки з цеї ділянки виробництва. Одночасно будуть інші атракції, звязані з вогнево-світляною технікою.

— **Виставова площа замкнена.** Управа Східних Торгів повідомляє, що виставову площу замкнено для публики з днем 3. вересня ц. р. Вступ на площу тільки за перепустками, які управа Торгів видає особам, занятим на виставовім терені.

— **Міжнародній конґрес византольоґів** у Римі розпічнеться 20. ц. м. У конгресі возьмуть участь з Польщі проф. Тад. Зєлінський, проф. О. Галецький, доц. д-р Ілярій Свенціцький і п. Целіна Филипович-Осечковська.

— **Дальша парцеляція в тернопільському воєвідстві.** Компетентна влада затвердила дальшу парцеляцію великої земельної власности, а саме: пов. Чортків: Колиндяни, вл. Земське т-во парцеляційне у Львові; пов. Копичинці: Нижбірк Новий, вл. Е. М. Баворовський; пов. Скалат: Підволочиська, вл. Софія Ґолуховська; пов. Заліщики: Новосілка Костюкова, вл. Зем. т-во Парцеляційне у Львові; пов. Скалат: Товсте, вл. Федорович (250 га); Оріховець, вл. Е. Льотріґер (16 га); пов. Теребовля: Говилів Вел., вл. Ст. Семенський (131 га); пов. Збараж: Березовиця Мала, вл. Вл. Конопацький (139 га).

— **Самоврядний зїзд.** В Станиславові відбувся зїзд представників повітових самоврядних установ із станиславівського воєвідства при участи 70 делегатів. Після промови віцевоєводи Качмарчика і звіту з діяльности самоврядного союзу вивязалася дискусія у справах санітарних, дорогових, шкільних і т. п. Був теж окремий реферат про санітарні справи на селі. До ради союзу повітових самоврядних установ вибрано двох членів: д-ра Антона Гарасимовича, адвоката із Стрия, та Андрія Вуйціка, війта з Маріямполя.

— **В часі теперішніх пошесних недуг** (червінка, шкарлятина й ін.) — необхідно звертати дбайливу увагу на поживу. В першу чергу слід вистерігатися споживання молока **невідомого** походження і споживати лише **пастеризоване молоко „Маслосоюзу“.** Воно позбавлене всіх хороботворчих бактерій і є зокрема для дітей і старших не тільки найвидатнішою, але й **гарантовано найздоровішою** поживою. 1—2

— **Пожежі в Тернопільщині.** У Мшані пов. Зборів згорів дах цегольні Власія Пташка. Причина пожежі невідома. У Скваряві пов. Золочів згоріла стирта, 94 кіп. збіжа ем. підполковника Гад. Шиберського.

— **Краєва хроніка.** На лінії Львів-Борислав розпочався рух експресово-моторових потягів. — В Бакінчицях під Перемишлем будують бараки для бездомних. — В дрогобицькому повіті зацвили вдруге яблуні і труськавки, хоча недавно тому падав разом з дощем сніг. — На шосі за селом Манастирці в жидачівському повіті в автомобілевій катастрофі були ранені власник броварў в Калуші Сол. Шпіндель, його жінка, Германн Фрідлендер і шофер Іван Біркевич. — Злодії розбили касу в громадськім уряді в Камінці Струм. і забрали 224 зол.

— **Голодівка зредукованих возних.** Два возні Суспільної Обезпечальні у Львові, яких зредуковано, розпочали на знак протесту голодівку. Справою занявся інспекторат праці.

— **Смертна погроза.** Комендант поліційної станиці в Синевідську Вижньому Щудловський одержав, як повідомляє „Век Нови“, анонімний лист в українській мові, де автор погрожує йому вбивством, якщо він не змінить свого відношення до українців і не перестане опікуватися жидами. У звязку з цим листом арештовано одного молодого українця, а лист передано до графольоґічного досліду.

— **Стирти горять.** На фільварку Слобода біля Денисова пов. Тернопіль вибухла пожежа, що знищила 5 стирт збіжа, в яких було 135 кіп жита, 210 кіп ячменю, 245 кіп пшениці і 210 кіп вівса. Фільварок є в державі Ізака Чачкеса з Озерної. Все збіжа було обезпечене. Крім того згоріла молотільня на шкоду В. Ляховича із Слободи, вартости 12.000 зол. Причиною пожежі була необережність з вогнем при молоченні збіжа.

— **Передавнена претенсія.** У львівському цивільному суді скінчився процес між фірмою Архітект Заремба і С-ка і Суспільною Обезпечальнею. Арх. Заремба заскаржив Обезпечальню за зворот 250 тисяч зол., запевнюючи, що кошти матеріялів, ужитих до будови санаторії Каси Хорих у Львові, були на 250 тисяч більші, ніж умовлено при укладанні коштів будови. Суд віддалив ці претенсії та засудив його на заплату судових коштів у висоті 2.600 зол. Мотивом присуду було те, що минуло поверх три роки від повстання претенсії, тому вона передавнилася. Заремба зголосив апеляцію.

— **Обікрали почтовий уряд.** До почтового уряду в Миколаєві н. Дністром вломилися злодії, вибивши діри в стелі кімнати, в якій була каса. Розбивши огнетревалу касу, вломники вкрали 2.230 зол. готівкою і 1.267 зол. почтовими марками.

— **Протижидівські ексцеси** були в Замброві пов. Ломжа. Підчас ярмарку, на який прийшло кількасот людей з околиці, юрба кинулася на жидівські будки і поперевертала їх. Крім того вибили шиби в однім жидівськім домі. Два поліцианти привернули порядок.

— **Бурда на весіллі Бурди.** Мазурські весілля славні авантурами і кривавими бійками, що часто кінчаються вбивствами. Так сталося в Гнєвчині пов. Переворськ, де на весіллі у господаря Бурди посварився Антін Мазур з Йосифом Гонтком. Сварка скінчилася бійкою, в якій Мазур звалив Гонтка на землю і ножем перерізав йому горло. Гонтек умер по кількох хвилинах.

— **З Польщі.** В лісі в Галкувку під Лодзею знайшли тіло 35-літнього Стефана Лібчака, дижурного руху на лодзькому двірці, з постріловими ранами на голові та грудях. — З мешкання власника друкарні М. Щецінського в Лодзі вкрали 17.000 зол. і біжутерію. Під закидом співучасти в крадежі арештовано його служницю. — Оперетковий театр Королевич-Вайдової „Сцена лірична“ у Варшаві збанкротував. — У Закопаному 35-літній дозорець робітничої оселі під Каміноломами, Влад. Яськовяк з причини недути зарубав сокирою двоє своїх дітей і тяжко ранив себе. — У Варшаві арештовано сержанта Чеслава Зелінського за спроневірення 2.000 зол., які програв на перегонах. — В Тарнові засуджено на 1 рік вязниці з припиненням кари на 4 роки Яна Будина, б. війта громади Закшів, що спроневірив 2.351 зол.

— **Студенти вищих шкіл у світлі віроісповідної статистики.** За останніми даними головного статистичного уряду число студентів вищих шкіл у Польщі в 1935 р. представлялося на основі віроісповідань так: латинського обряду 36.7 тисяч студентів, гр. кат. 1.5 тис., евангеликів 1.3 тис., православних 1.3 тис., жидів 7.1 тис., студентів інших віроісповідань 200. В порівнанні з попереднім шкільним роком тільки число студентів римо-католиків зросло на 2.5 проц., зате зменшилося число жидів на 2.2 проц. і гр. кат. на 0.5 проц.

— **Пачкували біжутерію в овочах.** У варшавському почтовому уряді викрили незвичайне митне ошуканство, придуманє в той спосіб, що зо одної варшавської гуртівні висилано біжутерію в пачках із сушеними овочами. В переглиці, в якій мав бути тільки сушений виноград, найшли мужеський плятиновий годинник, висаджуваний брилянтами і дві дамські плятинові бранзолети, висаджувані також брилянтами. Проти організаторів пачкарства розведено карно-скарбове доходження.

— **Двійник Кепури.** В Кольосварі арештували 27-літнього співака Франка, що є дуже подібний до Яна Кепури і подавав себе всюди за славного польського співака. Завдяки цьому його заанґажували до фільми в Будапешті, де й мав пресове інтервю. А що допустився при цьому грошевих ошуканств, заопікувалася ним поліція.

— **Як охоронитися перед черевним тифом?** Черевний тиф дістається тільки через зараження. До кормового проводу дістаються заразні, що викликують тяжку недугу. Небезпечним є всякий бруд, неохайність, вода і їжа. Щоб охоронитися перед заразою, треба: 1) Дбати про безоглядну чистоту мешкання, сіней, сходів, подвіря, обійстя. Звернути увагу на смітники, зливи, відходові місця. Одночасно треба нищити мухи, що найбільше розносять тифозні заразні. 2) Перед їдженням овочів, ярини, салат, помідорів треба обмити їх старанно в чистій воді, мити руки, заки їх дотикається, обирати шкірку. 3) Всі харчеві продукти і напитки ховати дома під замкненням перед мухами. Не позволити подавати собі товари брудними руками. 4) Не пити сирого молока, ані води з отвертих керниць. Молоко і воду пити переварені. 5) Перед кожною їдою мити руки у воді з милом, а також вийшовши з відходового місця. 6) Завваживши прояви недуги, як горячку, біль голови, загальне знесилля, негайно звернутися до лікаря.

— **Совітські товари.** Окрема комісія, зложена з експертів всесоюзної торговоі преси, провірила якість товарів, які продають у кращих склепах у Москві. Показалось, що столові ложки ломляться при легкім натиску. Дорогі ножики не надаються навіть до затесання олівця; при першім доторкненні до деревця вістря скручуються в трубку. Пательні щербаті, повигинані, краї з острими зазубреннями. Машинки до мяса заржавілі. Подійниці зроблені з поцинкованого заліза, а цинк з молоком окиснюється. Машинки до всисання пороху не всисають його, тільки розганяють по цілому мешканні. Взагалі склепу з добрими товарами комісія не знайшла.

— **800.000 золотих готівкою** дістати з виграної на льотерії це скарб, але істнує інший скарб, цінніший від золота, якого навіть за гроші не дістанемо. Цим скарбом є здоровля. Його здобуваємо раціонально відживлюючись легкостравними стравами, засібними у природні відживки. Такою знаменитою відживкою є вівсяні платки КНОРР, які містять у собі вітаміни, вапневі і фосфорові соли, лецитину, білко, товщ і т. д. Хто хоче зберегти своє здоровля споживає щодня на снідання або вечеру 1 тарілку вівсяних платків КНОРР.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК“: „КАПІТАН ВЕРФЕЛЬ“.

Історія військового старшини, що через збіг обставин мусів стати цирковим артистом. Він закохується в доньці свого колишнього генерала, сина якого вбив у поєдинку. Із цим моментом з його життям звязана якась таємниця, про яку довідуємося щойно на кінці. Дуже добра драма з добрими артистами.

КІНО „АПОЛЬО“: „100 ВТІХ“.

Американська фарса з Едді Кантором у головній ролі. Той заляканий хлопчище прочитав собі книжку, як розвинути в собі силу волі та сміливість і пробує перемогти в собі боязкість. Бачимо дуже комічні сцени в „Люна-Парку“, де він стає директором.

Дивогляди.

БІБЛІОТЕКА НЕЦІКАВИХ АВТОРІВ.

Італійський бібліофіл Ріо Каселльо, директор фільмового товариства в Римі, зібрав найоригінальнішу бібліотеку у світі. За 25 літ зібрав він 8.600 томів найнудніших авторів цілого світу. Ця дивна манія дир. Каселльо була причиною непорозуміння з одним відомим італійським автором. Італійська преса промовчує дискретно прізвище славного автора, якого книжки опинились у бібліотеці... нецікавих книжок. З двобою вийшов Каселльо ранений і рішився на будуче читати ще уважніше твори ображеного автора і збогатити ними свою збірку.

—o—

Дописи.

СОКАЛЬ.

Дитячі садки в Сокальщині. Сокаль — це один з повітів, що може похвалитись високим національним освідомленням громадян. Нема тут одного села, де на просторій площі не пишався б величавий Народній Дім, де не кипіла би праця на народній ниві. А вона багата-багата, вимагає тільки ще більше пильних працівників, що хотіли б орати й засівати її. Тут працюють побіч себе селяни із священиками, а всім присвічує одна світлана мета: добро Нації. І бачите як з року на рік ростуть ряди свідомих, повних запалу до праці й загартованих робітників, бачите, як росте наше національне добро: просвітянські доми, бібліотеки, аматорські реквізити. Обсервуєте, як рівень свідомости підіймається. І тут виринуло складне і трудне до розвязки питання. Що зробити, щоб грядуче покоління не потребувало наново доходити всього власним досвідом, але щоб вело працю батьків аж до мети. Виховання дітей. А воно безперечно є дуже трудною працею. Істнує стара українська приповідка: Чим горщок накипить... І бачите, як з року на рік щораз більше молодих, високо ідейних абсольвенток семинарій іде на село, щоб формувати й учити малих дітей. Цього року Сокальщина просто засіяна ними. А село глядить і тішиться, як „пані бавляться з дітьми“. Колиж прийде замкнення садка, провідниці уладжують пописи. І ось у неділю 30. серпня уладила такий попис провідниця дитячого садка в Лучицях п. Г. Трієчівна. Попис вийшов, як не міг краще. Зачався зворушливою молитвою дітвори. Треба було бачити, з яким захопленням гляділи матері на свої наймолодші пташки. Велике враження викликала вистава. Гарні строї (пільного коника, квітів, карликів) і понад сподівання розумну гру малих артистів нагороджено рясними оплесками. Опісля йшли декламації, співи й танці. Все приготоване як слід. Очевидно — це заслуга провідниці, що зуміла віднайти собі дорогу до маленьких діточих сердець і здобути собі їх повну відданість. І коли прийшли кінцеві слова, коли провідниця прощалася із своїми вихованцями й батьками, в неодному оці заблистіла сльоза. „До побачення на другий рік!“ — сказала в імені громадян Лучиць їхня представниця. Свято закінчилось відспіванням Христового гимну та присягою на вірність нації.

І у нас комуністи... У Варяжі було в мин. неділю закінчення місії. Зібралося багато народу. Все в релігійному настрої йшло процесією через місто. Але постановили використати це комуністи. Зібралися й фірами віхали на бандерію із ріжними вигуками. Спочатку повстало замішання. Але небавком юрба прочан, роздразнена комунарською нахабністю й нападом до-краю, рушилась як повінь і залила їх. Повстав крик і метушня. Під утікаючими комуністами завалився міст. Вкінці на полі бою залишились тільки ранені. Кажуть, що зіде міністеріяльна комісія. Обурення населення на комуністів величезне.

„Сіняя Птіца“ в Сокалі. До Сокаля заїхав знаний російський театр „Сіняя Птіца“. В репертуарі бачимо самі добрі твори всесвітньої драматичної літератури. А про гру артистів можна висловлюватись теж у суперлятивах. На перший виступ пішла драма на 4 дії „За честь матері“. Річ сама собою дуже сильна під літературним оглядом і вповні будуюча змістом. Як надпрограма була ревія. А яка ріжна від тих ревій, що ними засмічена наша ревієва сцена! Дотеп живий, легкий, симпатичний. Співи й танці, монольоги і скетчі — все це становить приваду, що притягає багато публики. Дикція артистів виразна і дає змогу все прекрасно розуміти.

Театр Сарамаги загостить небаром до нашого міста. Театр скріпили новими силами, тому надіємося, що публика підтримає його якслід. р.

ЗАЛІЩИКИ.

Театр ім. Тобілевича дав низку вистав у Заліщиках всі вони пройшли з великим моральним та матеріяльним успіхом, бо кожна вистава була дуже дбайливо виготовлена і поставлена. За акторів [illegible]. Найкращим доказом те, що навіть чужа, дуже вибаглива публика була вдоволена і щодня заповнювала театр.

КАМІНЕЧЧИНА.

Вирів будує церкву. Невеличке наше село, має всього 130 нумерів і 650 душ і на те тільки 700 моргів орного поля. В селі є читальня „Просвіти“, кооператива і кружок „Союзу Українок“. Стара, деревляна церква ще з 1765 р. не може помістити всіх парохіян. Тому три роки прийшов до Вирова молодий та енергійний священик, о. Олександер Содомора. Він оживив усі вирівські товариства і взявся до будови нової церкви. Він візвав курців, щоб у великому пості перестали курити і зощаджений гріш зложили на церкву. У Велику Пятницю курці зложили готівкою зощаджених 800 (вісімсот!) зол. Село оподаткувало себе по 10 зол. річно від морга аж до закінчення будови церкви. За два роки зібрано 15.000 зол. Пляни будови церкви виготовив інж. Евген Нагірний. Кошти будови деревляної церкви будуть к. 35.000 зол. Цього року буде готовий зруб на другий рік церква має бути викінчена. Робітників і фіри село дає безплатно. Посвячення фундаментів довершив у храмовий день Вирова, у свято Преображення, 87-літній о. шамбелян і декан Михайло Цегельський з вісьмома священиками. Проповіди виголосили о. Ю. Ванчицький, о. В. Пашковський і вкінці о. шамбелян. Людей було коло 5.000 з цілої околиці. Мале і вбоге село Вирів, що з подивугідною жертвенністю будує нову церкву, це наглядний доказ живучости нашого селянства. В порівнанні з нашими сусідами — будова нових церков у нас, на жаль, доволі рідке явище. Тому вирівці можуть засоромити під цим оглядом неодно село і ще більше місто.

Вирівський.

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — ПОГОНЬ ЛІГОВА.

Реваляційна перемога І. дружини України над Чуваєм (12:0) і ІІ. Соколом (5:0) викликала величезне зацікавлення в цілому спортовому Львові. Тому зрозуміле зацікавлення викликують в усіх спортових кругах і заповіджені на неділю 6. ц. м. товариські змагання України з ліговою Погонею, що відбудуться на грищі Погоні в год. 4.15 пополудні. Попередять в год. 2.30 змагання за мистецтво Окружної Ліги між Погонею І. Б. і сильною дружиною Ресовії, що заповідають теж цікаву і завзяту гру, тимбільше, що резерва Погоні не здобула ще ніодного пункту і схоче за всяку ціну виграти на власному грищі.

Як випадуть змагання України з лігівцями, важко передбачити. Тому кілька літ перемогла була Україна лігову Погонь 6:2, від того часу все програвала, іноколи й дуже високо; цього року на весну змагання України з Погонею дали вислід 6:2 у користь останньої. Тепер, коли українська одинацятка є в такій добрій формі, можна сподіватися значно кращого висліду. На всякий випадок ставимо до дружини України домагання, щоб грала жертвенно і з посвятою до останньої мінути гри.

ЖІДЕНІЦЕ — С. К. РУСЬ.

В неділю 6. ц. м. розіграє лігова дружина Руси 3-і з черги мистецькі змагання з С. К. Жіденіце на його грищі у Брно. І цим разом не має ще Русь виглядів перемогти, бо суперник її — це чолова дружина Чехословаччини, що займає тепер у табелі мистецтв перше місце. Ремісовий вислід був би вже успіхом ужгородської дружини.

АВСТРІЯ — СПАРТА.

В цю неділю відбудуться у Відні фінальні змагання за чашу середущої Европи між Австрією і Спартою. Відплатні змагання відбудуться у Празі.

ВЕЛИКІ ДНІ ЛЕГКОАТЛЕТІВ.

Цьогорічні краєві легкоатлетичні змагання заповідаються якнайкраще. На основі зголошень, можна сміло сказати, що будуть це найбільші змагання з усіх дотеперішніх. Вісім спортових товариств зголосило свою участь, з того 4 знані львівські товариства: К. Л. К. с. с. Плай, УССК і УСК ім. сотн. Ф. Черника. Приїдуть також найкращі легкоатлети з краю, що будуть репрезентувати „Довбуш“ і Сокіл з Коломиї, „Плай“ зі Стрия і Сокіл з Косова. Ці змагуни будуть найбільшою атракцією краєвих змагань, бо їх висліди добуті в цьому році вказують на те, що вони не тільки вспіли дігнати, але вже й у неоднім конкуренції беруться переганяти львівських змагунів.

Змагання зачнуться в суботу в год. 15 полуд. на площі С.-Б. Тому, що богата програма й короткий час, організатори будуть строго перестерігати точности. Тому просять змагунів і суддів явитися пів години перед початком змагань так у суботу, як і в неділю.

Святочне отворення змагань з піднесенням прапорів в суботу год. 16. Низькі ціни вступів повинні заохотити кожного прийти на краєві легкоатлетичні змагання.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Глусте:
4. IX. Сорочинський ярмарок.
6. IX. Дівча з Маслосоюзу.
7. IX. Лев в Абісинії.

Торське:
5. IX. год. 8. веч. Дівча з Маслосоюзу
6. IX. год. 3. попол. Сорочинський ярмарок.

З Глустого іде театр до Чорткова і Копичинець.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.
4. IX. Старий Самбір.
5. IX. Турка н/Стр.

Великий Театр:

Пятниця 4. IX. Театр нечинний з причини генеральної проби.

Субота, 5. IX. год. 8. веч. Аб. 24. Премієра „Всякі права застережені", виступ Мар. Машинського.

Неділя, 6. IX. год. 3.30 поп. Ціни найнижчі „Пані превесова"; год. 8. веч. опера „Галька".

Театр Ріжнородностей:

Нечинний.

Цирк Станевських
(вул. Пелчинська)
щодня початок вистави в год. 8.30 веч. У вівторок, середу, суботу й неділю по дві вистави: в год. 4.30 попол. і в год. 8.30 вечером.

Кіна.

АПОЛЬО: „Сто потіх" ам. комедія з Еді Кантором.
АТЛЯНТИК: „Рітмайстер фон Верфен".
ВАНДА: „Пекло", „Вибухова бльондинка".
ГРАЖИНА: „Сон літньої ночі" Шекспіра з музикою Мендельзона.
КАСІНО: „Робін Гуд із Ельдорадо"
КОПЕРНИК: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплином.
МАРУСЕНЬКА: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплином.
МЕТРО: „Розсміяні очі" з Шерлі Темпль і додатки.
МІРАЖ: „Буря над світом", Пат і Паташон як „Бездомні".
МУЗА: „Петер Ібексон".
ПАКС: „Анна Кареніна" з Гретою Гарбо.
ПАЛЯС: „Залога".
ПАН: „Віденський вальс".
РАЙ: „Їх Екселенція бабуся".
СВІТ: „Тайна малої Шерлі".
СТИЛЕВЕ: „Його Величність пан шофер".
ТОН: „На згарищах щастя".
УТІХА: „Деревляні хрести" на осн. Доржелеса і ревія „Мельодії Львова".
ХИМЕРА: „Малий король".

Фотоплястікон.

(пл. Марійська 5.)

Венеція.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 4. вересня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 19.10 Концерт штрасбурського катедр. хору, Рокита сопран, 21.10 Форт. ресітаਲь Льва Сироти, 22.10 Популярні австр. мельодії, **Братислава** (298.8), 18.10 Пісні Губая і Кодалія, **Прага** II (249,2) 19.20 Концерт військ. орх., 20.00 Чеські нар. пісні на дит. хор, **Париж** (1648) 16.35 Концерт солістів і орх., 18.00 Словно-муз. авд. для дітей, 20.45 „Пісні кохання" муз. ком. Шуберта-Берта, **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні, 18.0- Нар. музика 18.30 Сп. ресітаಲь, 19.50 Сольо на обої, **Берлін** (356,7) 8.20 Форт. музика, 9.30 Веселий поранок, 14.15 Легка музика, 18.30 Вок. концерт, 20.10 Пісні та радіосценки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 15.35 Дівчата співають, 21.00 Шубертівський концерт, **Мінхен** (405,4) 17.00 Солісти, 18.00 Популярний концерт, **Будапешт** (549.5) 13.30 Спів, віольончеля, 17.30 Нар. пісні, 20.35 Концерт оп. орх., 22.00 Сальон. музика, **Мілано** (368,6) 11.30 Легка музика, 20.40 17.15 Танц. музика, 20.40 Скрипка, **Рим** (420,8) 13.15 Легка музика. 20.40 „Пріма-роза" оп. Пietрія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 5. вересня 1936.

Відень (506,8) 14.00 Співає Льоренс Тибет, баритон, 15.15 Концерт мандолістів, 19.25 „Пан бурмістр" муз. ком. Беді Уй. 22.10 Пісні в супр. арфи. **Прага** II (249.5) 16.00 Сольо на флєті, 19.15 Муз. розривки. діточа музика, 20.20 „Німета лялька" оп. І. Штравса, **Париж** (1648) 11.00, 12.15 Концерт, 15.00 Авд. для дітей, 16.00 Легка музика, 20.45 „Лялля Рук" ком. оп. Давіда, **Білгород** (437,3) 17.20 Сп. ресітаਲь, 17.15. 21.00 Нар. пісні 19.30 Концерт орх., хор, **Берлін** (356,7) 8.20 Форт. музика, 14.00 Музика, 16.00 Веселе пополудне для старших і молоді, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 20.10 Китиця веселих мельодій, **Мінхен** (405,4) 14.20 Форт. ресітаਲь, 22.30 Танц. музика, **Будапешт** (549,5) 13.30 Циг. музика, 16.00 Концерт камер. хору, 17.30 Сальон. музика, 20.50 Орх. концерт. **Мілано** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Камер. музика, 20.45 „Фаворита" оп. Доніцетія, **Рим** (420,8) 13.10 Орх. концерт, 19.00 Розв. музика, 22.00 Орх. танки.

Пятниця, 4. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Військові марші у вик. орх., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 11.30 Для шкіл: Вже по вакаціях, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Туристичний інформатор, 12.08 Життя товариств. 12.13 Полудневий денник, 12.23 Музика з гр. пл., 14.30 Легка музика з гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Гутірка з хорими, 16.00 Концерт орх., 16.45 Репортаж із Полісся. Осадництво та меліорація, 17.00 Концерт солістів, спів, форт., 17.50 Спортовий порадник, 18.00 Луцьк гордий, 18.10 Сонати з гр. пл., 18.25 Програм. скринька, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 18.45 Гутірка бюра пропаганди радія, 18.50 Бюро студій розмовляє із слухачами, 19.00 Розр. музика: у перерві в год. 20.50 „Відпустка" гумореска 20.45 Веч. денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт симф. орх., 22.00, 22.10 Спортові вістки, 22.15 „Півень запіяв кукуріку" муз. авд., капеля, пісоньки, гармонія, хор; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

Субота, 5. вересня 1936.

6.30 Раніщня авдиція, 6.33 Руханка, 7.50 Музика з гр. пл., 7.30 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформ., 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Авд. для шкіл: Співаймо пісоньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Огляд видань, 12.13 Полудневий денник, 12.23 Концерт орх., солісти, 13.10 Хвилина домашнього господарства, 14.30 Концерт бажань, 15.35 Господарські вістки, 15.45 Для мол. дітей: історія мурчитка з каучуку. 16.00 Концерт солістів, 16.45 Враження зі Стокгольму, 17.00 Легка муз. авд., 17.50 Дорога до Буркуту, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Пісні й пісоньки у вик. Евг. Ласовської в супр. форт., 18.25 Львівський актуальний фейлєтон, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Орхестра, 20,15 Плоди молодого села, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Форт. ресітаਲь Фр. Портного, 21.30 Ложка від черевиків, гумореска, 22.00, 22.10 Спортові вістки, 22.15 Легка музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.15 На добраніч, гр. пл.

Біржа.

Варшава (ПАТ)

Девізи.

Бельгія 89.68, 86, 05, Берлін 213.45 212.98, 212.92, Данциг 100.20, 99.80, Голяндія 360.85, 61.52, 60.08, Льондон 26.75, 26.81, 26.67, Ню Йорк 5.31 і 1/4, 5.32 і 1/2, 5.30, Ню Йорк каб. 5.31 і 1/2, 5.32 і 3/4, 5.30 і 1/4, Осльо 134.65, 134.68, 134.02, Париж 34.98.50, 35.05.50, 34.91.50, Прага 21.96, 22, 21.92, Стокгольм 137.90, 138,23 137.57, Швайцарія 173.20, 173.54, 173.86 Італія 42, 41.8.

Акції.

Банк Польський 96.50—95.50, Стараховичі 32.75—33.75, Лільпоп 12.60—12.65.

Папери.

5 прц. зал. 45.50, 7 прц. стаб. 48.88—3 0·8, інвест. 1. ем. 62.50, 2. ем. 61.50.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 38.50—40. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 прц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ТКЗ. 40— 42, 4 і пів прц. БГК. 62.50—65, 4 прц. БГК. 61.50—65.

Доларівка 45.50—47.50, 3 інвест. 1. ем. 60—63, 2. ем. 60—63.

САЛЬОН МОД поручає найновіші моделі і переробляє капелюхи по знижених цінах: **Й. ФОЛЬЧИНСЬКА** Львів, Хорущина 11 а. 2643 1-5

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 3. вересня и. р. кооперативам платив за-льоко Львів:

1 кг. масла десерового бльок.		
і без опакування	2.10 зол.	
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.15	"
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	2.20	"
1 л. молока	0.12	"
1 к. яєць	2.50—2.55	"

Тенденція на масло, молоко слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 3. IX. и. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята I. кл. щойно від 0,80 кг. вгору	0.85	"
Кури без остріг I. кл. щойно від 1.70 кг. вгору	1.00	"
Качки молоді, товщеві I. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0,85	"

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої кляси. Гірших сортів рішуче не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Замість квітів на домовину бл. п. Евгена Перфецького складають д-р Михайло і Неоніля Терлецькі 10 зол. на Львівську Філію Краєвого Товариства опіки над дітьми і молоддю.

Замісць цвітів на домовину бл. п. Евгена Перфецького, зложили п. Ірена і Олександер Пежанські 20 зол. на фонд незаможних учнів Муз. Інституту Лисенка у Львові. 2644

За упокій душі
бл. п. Д-ра Ярослава
КУЛАЧКОВСЬКОГО
першого головного директора „Дністра" відправиться Поминальне Богослуження у вівторок 8. ц. м. год. 8-а уранці в церкві Успенія Прсв. Богородиці.

НАУКА

„**МАТУРА**", ЛЬВІВ, ЛИЧАКІВСЬКА 35. Індивідуальна і збірна приготова фаховими вчительськими силами в шестої і восьмої кляси гімназії та до поодиноких кляс гімназії нового типу. Також лекції з латинської і німецької мови. Зголошення від 12—1 і 5—7. 2638 2—3

МЕШКАННЯ

ДВА ВІЛЬНІ помешкання, по дві кімнати з кухнею, комфортові зараз до винайму. Відомість Сагайдачного 4. 2637 1·3

ГІМНАЗІЙНИЙ УЧЕНИК нижчих кляс знайде при священичій родині догідне приміщення, харч і опіку (на бажання фортепіян до вправ). Мешкання гарно положене у здоровій частині міста. Зголошувати: вул. Мучна 46/I (бічна вул. Павлівів. 2643 1—1

КОМФОРТОВУ КІМНАТУ винайму дешево поважній особі; світло, паливо. Гіпсова 46. 2647 1—1

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

ДІМ ДИТЯЧОЇ КОНФЕКЦІЇ
„Рай Дитини"
І. ГІСС
ЛЬВІВ, вул. Рутовського ч. 1.
Поручає дитячі вбрання, плащики для хлопців і дівчат. — Ціни низькі конкуренційні. 2648 1-2

НА ОСІНЬ БІЛЛЯ, ПАНЧОХИ, СКАРПЕТКИ, РУКАВИЧКИ, ШАЛИКИ, КРАВАТИ й іншу ҐАЛЯНТЕРІЮ купите **найкорисніше** тільки в кооп.
„БАЗАР"
у Львові, вул. Руська ч. 3.
Товар можна оглядати без обовязку купна. 2646 2-

КУПНО - ПРОДАЖА

ДО ПРОДАЖІ дім, пів морга саду в Козарні 6 тисяч золотих (напроти церкви в. Михайла). Відомість Львів, вул. Гоувки 3 (Бюро). 2649 1-2

РІЖНІ

ОГЛЯНЬ наші вистави ШКІЛЬНОГО ПРИЛАДДЯ, бо в нас купиш найдешевше. Фабричний склад паперу і шкіл. приладдя. Гуртом і в роздріб. ШАФФ, Львів, Трибунальська 16. 2628 2—

ВИБАГЛИВІ парасольки, парасолі поручає Новочасна виробня „Ліон" Шайнохи 2. Реперації, покриття дешево. 2642 1-3

НАЙЛІПШІ СТУДЕНТСЬКІ ШАПКИ поручає християнська виробня Яна Вітмана Львів, Трибунальська 1. 2579 5—5

КНИГАРНЯ, антикварня, випозичальня книг (останні новини) по рекордових цінах. Кооператива „СЛОВО", ЛЬВІВ — РУСЬКА 5. 2617 2—

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ для всяких типів шкіл виміняє за мінімальною доплатою, а надто купує і продає найкорисніше Книгарня Бардаха, Львів, Краківська 1.

МУЗИЧНА ШКОЛА ІМ.
Й. ПАДЕРЕВСЬКОГО
ВУЛ. МІЛКОВСЬКОГО 11 (бічна Кохановського), тел. 250-01 та ВУЛ. ЗАДВІРЯНСЬКА 47. Оплата за науку знижена. Залізничі полекші. — Сиротинський додаток. — Економічний додаток для дітей 2614 уряди. самовряд.

Радість своїм дітям
зробиш, якщо їм купиш **БІЛЛЯ** до **школи** у фабриці білля **„АСТРА"**
Львів, Сикстуська 2.

Шукаєте праці? --
Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
" одношпальтовий в тексті і новинках " 0·60
" " на першій сторінці . " 0·60

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . " 0·10
шукаючі праці . . . . . . " 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка	1/1	зол. 480—
" "	1/2	" 260—
" "	1/4	" 130—
" "	1/8	" 70,—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.